

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 27. februar 2008
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-730-0378
Dok.: JKA40562

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister

(Gennemførelse af rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse og rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf mv.)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt til høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Fængselsforbund, Dansk Retspolitisk Forening, Foreningen af fængselsinspektører, vicefængselsinspektører og økonomichefer, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk forening (KRIM), Landsforeningen af beskikkede advokater og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Høringssvarene

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Foreningen af vicefængselsinspektører og økonomichefer har tilkendegivet, at de ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2.1. Generelle bemærkninger

Advokatrådet har henvist til sine tidligere høringssvar vedrørende rammeafgørelserne og anført, at det i lyset af de mange og grundlæggende betænkeligheder, som gennemførelsen af rammeafgørelserne rejser, er Advokatrådet opfattelse, at implementeringen ikke bør gå videre end det, som er absolut nødvendigt for at opfylde kravene i rammeafgørelserne. Advokatrådet har udtrykt tilfredshed med, at denne tankegang generelt synes at ligge til grund for udarbejdelsen af lovforslaget, som kun på ganske få punkter giver Advokatrådet anledning til bemærkninger.

Domstolsstyrelsen har anført, at lovforslaget fører til, at domstolene vil modtage et ikke nærmere specificeret antal yderligere sager, og at domstolene vil blive pålagt nye frister for afgørelsen af disse sager. Dette kan efter Domstolsstyrelsens opfattelse føre til en yderligere belastning af retterne, og – hvis domstolene ikke tilføres yderligere ressourcer - en langsommere sagsbehandling af andre verserende sager.

Som anført i afsnit V i lovforslagets almindelige bemærkninger er det Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget samlet set ikke vil have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Datatilsynet har anført, at der – set i lyset af de to rammeafgørelser – generelt er behov for, at EU-retlige databeskyttelsesregler vedtages og implementeres på det politimæssige og strafferetlige område sideløbende med reglerne om udveksling af oplysninger.

På området for politimæssigt og strafferetligt samarbejde er der navnlig inden for de seneste år vedtaget en række EU-retsakter, som har til formål at udbygge og styrke udvekslingen af personoplysninger mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder med henblik på kriminalitetsbekæmpelse. Kommissionen fremsatte i lyset heraf i oktober 2005 et forslag til Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde. Der blev i Rådet – med forbehold for en teknisk gennemgang af teksten – opnået grundlæggende politisk enighed om udkastet til rammeafgørelse på rådsmødet den 8.- 9. november 2007. Det må herefter forventes, at udkastet til rammeafgørelse vil blive forelagt for Coreper med henblik på samlet godkendelse, inden der foretages den sædvanlige juridisk-sproglige gennemgang af udkastet. Herefter vil udkastet – når alle par-

lamentariske forbehold fra medlemsstaterne er ophævet – kunne vedtages i Rådet.

Regeringen er positiv over for udviklingen af et EU-instrument, der fastlægger fælles mindsteregler om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde. Der vil således i denne samling blive fremsat et forslag til folketingsbeslutning med henblik på at opnå Folketingets samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne medvirker til EU's vedtagelse af udkastet til rammeafgårelsen.

2.2. Lovforslagets afsnit II: Den europæiske bevissikringskendelse

Landsforeningen af beskikkede advokater har henvist til foreningens tidligere høringssvar vedrørende udkast til rammeafgårelsen om en europæisk bevissikringskendelse og anført, at en række af de grundlæggende betænkeligheder, som Landsforeningen har påpeget, fortsat gør sig gældende. Foreningen kan ikke anbefale, at det bliver muligt at foretage straffeprocessuelle tvangsindgreb efter begæring fra andre medlemslande i situationer, hvor det efter danske straffeprocessuelle regler ikke ville være muligt.

Advokatrådet har ligeledes henvist til rådets tidligere høringssvar, hvor tilsvarende betænkeligheder bl.a. er anført.

Datatilsynet har anført, at Datatilsynet umiddelbart går ud fra, at lovforslagets bestemmelser om tilvejebringelse og videregivelse af bevismateriale tilsigter at fravige persondatalovens behandlingsregler, og at dette kan føre til en dårligere retsstilling for de personer, der behandles oplysninger om, end den persondataloven giver. Datatilsynet har i den forbindelse rejst spørgsmålet, om forpligtelsen til at fuldbyrde en bevissikringskendelse kan indebære videregivelse af oplysninger, som ikke ville kunne videregives mellem nationale myndigheder.

Den foreslåede ændring af loven om Det Centrale Dna-profil-register vil efter Datatilsynets opfattelse indebære en meget vidtgående adgang til at videregive oplysninger fra Dna-profil-registret, uden at den myndighed, der er ansvarlig for at føre registret (Rigspolitiet), foretager en nærmere vurdering af videregivelsen, hvilket efter Datatilsynets opfattelse alene bør gennemføres, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor.

Som nævnt i afsnit I, pkt. 1.1, i lovforslagets almindelige bemærkninger indebærer rammeafgørelsen, at Danmark som udgangspunkt vil være forpligtet til at anerkende og fuldbyrde en bevissikringskendelse fra andre medlemsstater. De danske myndigheder vil derfor ikke kunne foretage en nærmere prøvelse af det materielle grundlag for afgørelsen (bevissikringskendelsen). Det tilvejebragte bevismateriale skal efter rammeafgørelsen stilles til rådighed for den medlemsstat, som har anmodet om bevismaterialet, uden at de danske myndigheder kan tage stilling til, om indhentelse af bevismaterialet er nødvendigt og proportionalt.

Baggrunden herfor er, at rammeafgørelsen bygger på et grundlæggende princip om gensidig tillid mellem medlemsstaters retssystemer, således at medlemsstaterne gensidigt forpligter sig til at anerkende og fuldbyrde afgørelser, der er truffet i en anden medlemsstat om indhentelse af bevismateriale i straffesager. Dette vil effektivisere grænseoverskridende efterforskning, da sagerne ikke skal prøves to gange.

Spørgsmålet om, hvorvidt indhentelse af bevismaterialet er nødvendigt og proportionalt i forhold til den straffesag, som det indhentes til brug for, skal således prøves i udstedelsesstaten. Forinden en judiciel myndighed – dvs. som udgangspunkt en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager – kan udstede en europæisk bevissikringskendelse, skal myndigheden ifølge rammeafgørelsens artikel 7 sikre sig, at de ønskede genstande, dokumenter eller data er både nødvendige og proportionelle i forhold til retssagen. Det er endvidere et krav efter rammeafgørelsen, at bevismaterialet ville kunne indhentes efter udstedelsesstatens lovgivning, hvis bevismaterialet havde været tilgængeligt på udstedelsesstatens område.

Særligt for så vidt angår behandling af personlige oplysninger fremgår det af præambelbetragtning nr. 24, at de personlige oplysninger, der behandles i forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen, skal beskyttes i overensstemmelse med de relevante instrumenter, herunder principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger. Rammeafgørelsen indeholder endvidere detaljerede regler i artikel 10 om udstedelsesstatens anvendelse af de oplysninger, der fremskaffes ved udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse.

På den anførte baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at databeskyttelseshensyn er tilgodeset i nødvendigt omfang med rammeafgørel-

sen. Hertil kommer, at det som nævnt ovenfor forventes, at et udkast til rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde i løbet af kort tid vil blive vedtaget, efter at der blev opnået grundlæggende politisk enighed i Rådet om udkastet på rådsmødet den 8.-9. november 2007.

Når det gælder Rigspolitiets Dna-profil-register, kan der allerede efter de nugældende regler ske videregivelse af oplysninger fra registret til udenlandske domstole, samt politi- og anklagemyndigheder, hvis videregivelsen sker til brug for offentlige straffesager, og videregivelsen i det enkelte tilfælde findes ubetænkelig, jf. § 5, stk. 1, nr. 3, i loven om det Centrale Dna-profil-register. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger afsnit II, pkt. 3.2, er det efter Justitsministeriets opfattelse nødvendigt for at kunne gennemføre rammeafgørelsen at ændre loven om det Centrale Dna-profil-register, således at Rigspolitiet ikke skal foretage en selvstændig vurdering af, om det i det konkrete tilfælde er ubetænkeligt at videregive oplysninger til brug for fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse. Der henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil. De oplysninger, der videregives, skal selvsagt – i lighed med det øvrige bevismateriale – behandles i overensstemmelse med de ovennævnte bestemmelser i rammeafgørelsen om beskyttelse af personlige oplysninger.

Advokatrådet har anført, at så mange afslagsgrunde som muligt bør være obligatoriske, men Advokatrådet anerkender behovet for, at der i visse tilfælde bør ske en konkret vurdering, og at der derfor er visse af afslagsgrundene, som er gjort fakultative. For så vidt angår den foreslåede bestemmelse i § 13 g, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 8, hvorefter fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse kan afslås, hvis kendelsen vedrører samme forhold, som den pågældende tidligere er dømt eller frifundet for i en stat uden for Den Europæiske Union, er Advokatrådet enig i, at afslagsgrunden gøres fakultativ, da det kan være svært at gennemskue, om afgørelser truffet i alverdens lande automatisk skal afskære yderligere retsforfølgning. Advokatrådet har videre anført, at det på den anden side principielt ikke bør være afgørende, om man tilfældigvis er dømt (eller frifundet) i eller uden for EU. Også danske statsborgere domfældt uden for EU bør have krav på retsbeskyttelse efter princippet om *ne bis in idem*.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 13 g, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 8, skal fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse afslås, hvis kendelsen vedrører samme forhold, som de pågældende personer er dømt eller fri-

fundet for her i landet eller i en anden medlemsstat end udstedelsesstaten. Hvis kendelsen vedrører et forhold, som den pågældende er dømt eller frifundet for i en stat uden for Den Europæiske Union, kan fuldbyrdelsen afslås efter en konkret vurdering, jf. § 13 g, stk. 2.

Den beskrevne ordning indebærer således, at straffedomme afsagt inden for Den Europæiske Union uden videre skal lægges til grund i det indbyrdes samarbejde mellem medlemsstaterne og dermed i de nævnte tilfælde føre til afslag på at imødekomme en eventuel bevissikringskendelse fra en anden medlemsstat. For så vidt angår straffedomme afsagt i andre lande skal forbudet mod dobbelt retsforfølgning (princippet om ne bis in idem) naturligvis også altid respekteres, men spørgsmålet om, hvorvidt fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse må antages at ville udgøre en overtrædelse af forbudet, vil i disse tilfælde bero på en konkret vurdering. Som anført i pkt. 3.2.6, afsnit II, i lovforslagets almindelige bemærkninger er forbudet mod dobbelt retsforfølgning et grundlæggende princip i dansk strafferet. Forbudet indebærer i hovedtræk, at ingen i en straffesag på ny må kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken den pågældende allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt, medmindre sagen kan genoptages, fordi der foreligger bevis for nye eller nyopdagede kendsgerninger, eller såfremt der i den tidligere rettergang er begået en grundlæggende fejl, som kunne påvirke sagens udfald. For så vidt angår sager, hvor der er afsagt en straffedom i udlandet for den samme handling, som påtænkes retsforfulgt her i landet, fremgår princippet af straffelovens § 10 a.

Justitsministeriet har præciseret i lovforslagets bemærkninger (afsnit II, pkt. 3.2.6), at en anmodning om fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse skal afslås, hvis fuldbyrdelsen vil være i strid med princippet om ne bis in idem.

Advokatrådet har endvidere ønsket præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der altid skal indhentes en efterfølgende retskendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse, når fuldbyrdelsen indebærer tvangsindgreb, der foretages uden forudgående indhentelse af retskendelse, fordi øjemedet ellers ville forspildes.

Efter forslaget til § 49, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, træffes afgørelser om fuldbyrdelse af bevissikringskendelser af retten på begæring af anklagemyndigheden, medmindre kendelsen angår bevismateriale, som

anklagemyndigheden allerede er i besiddelse af eller ville kunne tilvejebringe uden retskendelse til brug for en tilsvarende dansk straffesag.

Som anført i lovforslagets bemærkninger, afsnit II, pkt. 3.3.2, bør anklagemyndigheden være opmærksom på, at der også for fuldbyrdelse af europæiske bevissikringskendelser kan foretages efterforskningskridt uden forudgående indhentelse af retskendelse, hvor øjemedet med bevissikringen ellers ville forspildes. Hvis den, som indgrebet retter sig imod, ønsker spørgsmålet indbragt efterfølgende for retten, må det tilvejebragte bevismateriale ikke stilles til rådighed for den medlemsstat, som har anmodet om bevismaterialet, inden retten har truffet afgørelse om fuldbyrdelse af kendelsen. Justitsministeriet har præciseret dette i lovforslagets bemærkninger (afsnit II, pkt. 3.3.2).

Landsforeningen af beskikkede advokater har anført, at der bør indføres en hjemmel, hvorefter danske borgere kan få beskikket en advokat til varetagelse af deres rettigheder i forbindelse med legalitetskontrollen af indgrebene ved de øvrige medlemslandes domstole i mindst samme omfang, som man ville kunne få beskikket en advokat efter dansk ret. Landsforeningen har henvist til, at de færreste vil have mulighed for på anden vis at klage i udstedelseslandet over det besluttede indgreb.

Efter artikel 18, stk. 2, i rammeafgåelsen om den europæiske bevissikringskendelse kan de materielle grunde til udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse, herunder overholdelse af betingelserne i artikel 7, kun anfægtes ved en domstol i udstedelsesstaten. Udstedelsesstaten skal sikre, at der er adgang til de samme retsmidler, hvis grundlaget for udstedelse af en bevissikringskendelse anfægtes, som der ville stå til rådighed i en tilsvarende national sag.

Der er udstedelsesstatens processuelle lovgivning, der gælder for iværksættelse af disse retsmidler i udstedelsesstaten. Advokatbistand til den, som indgrebet retter sig mod, med henblik på at vedkommende kan benytte sig af retten til at anfægte udstedelsen af bevissikringskendelsen i udstedelsesstaten, må i naturlig forlængelse heraf ydes i udstedelsesstaten i overensstemmelse med de regler, der gælder i denne stat.

Udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten er dog efter artikel 18, stk. 3, begge forpligtet til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at lette udøvelsen af retten til iværksættelse af retsmidler efter stk. 2, bl.a. ved at give de berørte parter relevante og fyldestgørende oplysninger. I

attesten, der skal ledsage kendelsen og som er optrykt som bilag til rammeafgørelsen (se lovforslagets bilag 2), skal udstedelsesstaten i pkt. M indsætte detaljerede oplysninger om klagemulighederne, herunder bl.a. hvortil der kan klages, hvilken tidsfrist der gælder, og hvilken myndighed der kan give yderligere oplysninger om klagemulighederne. Disse oplysninger vil skulle videregives til den pågældende af de danske fuldbyrdesmyndigheder (dvs. af anklagemyndigheden).

2.3. Lovforslagets afsnit III: Overførelse af domfældte

Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført, at det bl.a. bør præciseres i lovforslagets bemærkninger, at der under ingen omstændigheder bliver tale om placering af unge under 15 år i kriminalforsorgens institutioner. Hvis Danmark accepterer at fuldbyrde en dom, hvor den dømte var under den kriminelle lavalder, da lovovertrædelsen blev begået, er det direktoratets opfattelse, at strafudståelsen bør ske under samme rammer, som når unge under 15 år begår kriminalitet i Danmark.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 29 f, nr. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, kan fuldbyrdelse af en frihedsstraf mv. afslås, hvis den domfældte på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15. Efter Justitsministeriets opfattelse bør princippet om den kriminelle lavalder således ikke i sig selv være til hinder for, at en domfældt kan afsone her i landet, hvis stærke resocialiseringshensyn taler for en afsoning her i landet.

Hvis fuldbyrdelse ikke afslås efter forslaget § 29 f, nr. 3, på grund af hensynet til domfældtes resocialisering, vil straffen som udgangspunkt skulle tilpasses efter § 29 b, stk. 3, til en sanktionstype, der kan anvendes over for unge lovovertrædere efter de danske regler om straffuldbyrdelse. Justitsministeriet har i den forbindelse præciseret i lovforslagets bemærkninger (afsnit III, pkt. 3.2.10), at muligheden for at overtage en domfældt til afsoning her i landet vil være underlagt den begrænsning, at unge under 15 år ikke kan placeres i kriminalforsorgens institutioner.

Advokatrådet er enig i, at kravet om dobbelt strafbarhed ikke bør være en obligatorisk afslagsgrund, da mulighederne for at forbedre resocialisering for domfældte personer, som er et væsentligt hensyn bag forslaget til rammeafgørelsen, almindeligvis antages at være bedst i det land, hvor domfældte er statsborger og/eller har fast bopæl, og hvor domfældte selv ønsker at afsone dommen, hvilket taler imod et ubetinget krav om dob-

belt strafbarhed for at overtage fuldbyrdelse. Advokatrådet peger dog på, at Danmark ville kunne overtage afsoningen for så vidt angår personer, som ønsker afsoning her i landet, selv om Danmark afgav en erklæring om, at Danmark ikke vil anvende positiv-listen, jf. rammeafgørelsens artikel 7, stk. 4. Advokatrådet har endvidere anført, at en sådan ordning ville tilgodese ikke bare hensynet til resocialisering og formålet med rammeafgørelsen, men også til individets stilling i de tilfælde, hvor en domfældt ikke ønsker afsoning i Danmark for et forhold, som ikke er strafbart her i landet.

Efter rammeafgørelsen kan medlemsstaterne som udgangspunkt ikke betinge overtagelse af en domfældt af, at den handling, som ifølge dommen udgør en strafbar handling efter udstedelsesstatens lovgivning, også er strafbar efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning, hvis handlingen er omfattet af en liste over forbrydelser i rammeafgørelsens artikel 7, stk. 1, og lovovertrædelsen kan medføre fængselsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år. Til forskel fra de øvrige rammeafgørelser vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser giver forslaget til rammeafgørelse om overførelse af domfældte til afsoning mv. dog den enkelte medlemsstat mulighed for at afgive en generel erklæring om, at medlemsstaten ikke vil anvende positiv-listen, jf. artikel 7, stk. 4. Medlemsstaterne kan således vælge at fastholde en ufravigelig betingelse om dobbelt strafbarhed for at overtage fuldbyrdelsen af en dom.

Ved udformningen af lovforslaget har Justitsministeriet overvejet argumenterne for og imod anvendelse af positiv-listen.

Som anført af Advokatrådet vil anvendelse af positiv-listen indebære, at danske myndigheder ikke vil kunne afslå at overtage afsoningen af en sanktion, der er idømt for en handling, som i udstedelsesstaten er en forbrydelse på positiv-listen, med den begrundelse, at handlingen ikke er strafbar i Danmark. Hvis den pågældende person er dansk statsborger og bor her i landet, vil Danmark dermed være forpligtet til at overtage afsoningen – også selv om den pågældende ikke selv måtte ønske afsoning her i landet. Dette kunne tale imod anvendelse af positiv-listen.

Heroverfor står imidlertid bl.a., at det ud fra en principiel betragtning kan forekomme vanskeligt at begrunde, at der i tilfælde, hvor det pågældende forhold ikke er strafbart i fuldbyrdelsesstaten, skulle gælde særlige begrænsninger med hensyn til pligten til at overtage afsoningen af en sanktion. Også i disse tilfælde gør der sig således et resocialiseringshen-

syn gældende – det vil sige hensynet til, at den domfældte kan få den bedst mulige overgang til en kommende fængselsfri tilværelse efter afsoningen.

Hertil kommer, at de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen, normalt vil være strafbare i alle medlemsstater. Den praktiske betydning af positiv-listen vil således navnlig være, at der ikke i hvert enkelt tilfælde skal foretages en indgående kontrol af, om lovovertrædelsen ligeledes er strafbar i Danmark.

I lyset heraf er lovforslaget udformet således, at der ikke kan stilles krav om dobbelt strafbarhed ved afgørelsen af, om Danmark bør overtage fuldbyrdelsen af en dom for en lovovertrædelse, der er omfattet af positiv-listen. Der kan i øvrigt henvises til lovforslagets bemærkninger, afsnit II, pkt. 3.2.1.

Landsforeningen af beskikkede advokater har anført, at Danmark ikke bør medvirke til at fuldbyrde udeblivelsesdomme fra udenlandske domstole, der går ud over de minimumskrav, der er stillet i den danske retsplejelov. Landsforeningen udtrykker betænkelighed ved, at der fremover kan fuldbyrdes udeblivelsesdomme, der indebærer afsoning i længere tid, end hvad der ville være muligt efter den danske retsplejelov.

Som beskrevet i afsnit III, pkt. 3.2.6, i lovforslagets almindelige bemærkninger kan en dansk straffesag kun fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis en række betingelser er opfyldt. Tiltalte må ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder, medmindre tiltalte har givet sit samtykke til fremme af sagen uden sin egen tilstedeværelse. I så fald kan den tiltalte idømmes ubetinget fængsel i op til 6 måneder, jf. retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 3 og 4.

Efter rammeafgørelsen kan de danske myndigheder ikke lægge vægt på den idømte sanktions varighed ved vurderingen af, om en udeblivelsesdom afsagt i en anden medlemsstat skal anerkendes og fuldbyrdes her i landet. Det fremgår således af artikel 9, stk. 1, litra f, i rammeafgørelsen, at fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom kun kan afslås, hvis den domfældte hverken ifølge attesten er blevet indstævnet personligt eller er blevet underrettet gennem en repræsentant, der er kompetent i henhold til udstedelsesstatens nationale lovgivning, om tid og sted for retssagen, som førte til, at dommen blev afsagt uden tiltaltes tilstedeværelse, eller konkret har tilkendegivet, at vedkommende ikke anfægter dommen.

Rammeafgørelsen hviler på et grundlæggende princip om gensidig tillid mellem medlemsstaters retssystemer, således at medlemsstaterne gensidigt forpligter sig til at anerkende og fuldbyrde afgørelser, der er truffet i en anden medlemsstat, selv om medlemsstaterne ikke har identiske straffeprocessuelle nationale regler, herunder om muligheden for at afsige udeblivelsesdomme. Hvis rammeafgørelsen gav mulighed for at afslå fuldbyrdelse af idømte sanktioner, medmindre tiltalte har haft samme retsstilling under straffesagen i udstedelsesstaten, som han ville have haft efter fuldbyrdelsesstatens straffeprocessuelle lovgivning, ville rammeafgørelsen næppe virke efter hensigten. Det bemærkes desuden, at alle medlemsstaterne har tiltrådt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der fastsætter visse minimumskrav, som skal være opfyldt, før end en person kan idømmes en frihedsstraf uden vedkommendes tilstedeværelse, jf. nærmere herom afsnit III, pkt. 3.2.6, i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Landsforeningen af beskikkede advokater har endelig anført, at der altid bør foreligge et samtykke fra den domfældte, der måtte være dømt her i landet, inden danske myndigheder anmoder om overførelse af den pågældende til afsoning i en anden medlemsstat efter forslaget til § 60 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 30.

Som nævnt i lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit III, pkt. 3.2.2, er et af formålene med rammeafgørelsen at give medlemsstaterne større mulighed end hidtil for at kunne overføre en domfældt, når hensynet til vedkommendes egen resocialisering måtte tale herfor – uanset om vedkommende selv har givet sit samtykke til overførsel. Efter rammeafgørelsen skal den domfældtes samtykke dog altid indhentes, inden vedkommende kan overføres til afsoning i et andet land, end hvor vedkommende er statsborger og bor, eller hvor vedkommende er udvist eller flygtet til. Overførelse af en domfældt til afsoning uden samtykke kan derfor kun ske til det land, som den domfældte både er statsborger i og har bopæl i, eller til det land, som den domfældte skal udvises til efter endt afsoning eller er flygtet til under straffesagen.

Efter den forslåede bestemmelse i § 60 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 30, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, træffe beslutning om at anmode en anden medlemsstat om at overtage fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller andre retsfølger af frihedsberøvende karakter, der er idømt her i landet.

Det er generelt en forudsætning for en overførelse af en domfældt til afsoning i en anden medlemsstat i medfør af § 60 a, at afsoning i det tilsigtede fuldbyrdelsesland konkret skønnes at ville lette den domfældtes sociale reintegration efter endt afsoning, jf. § 60 a, stk. 1. Mulighederne for at forbedre resocialiseringen for domfældte personer må normalt antages at være bedst i det land, hvor domfældte er statsborger og samtidig har fast bopæl, eller hvor vedkommende skal udvises til efter endt afsoning. Efter Justitsministeriets opfattelse er det derfor positivt, at rammeafgørelsen giver mulighed for overførelse af domfældte i disse situationer uden domfældtes samtykke. Der kan dog i det enkelte tilfælde – som påpeget af Landsforeningen – være hensyn, der peger i modsat retning. Den foreslåede bestemmelse lægger derfor op til en konkret vurdering, hvori domfældtes egen opfattelse af spørgsmålet selvsagt vil kunne indgå.

3. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig fra lovudkastet, som var i høring, på følgende punkter:

1. Der er foretaget redaktionelle ændringer af forslaget § 1, nr. 17 og 19.